

REPUBLIKA SLOVENIJA

ZR220088795

MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Vojkova cesta 55, 1000 Ljubljana

T: 01 471 22 11

F: 01 471 29 78

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

[naslov]

Številka: 604-27/2022-1 - DGZR

Datum: 24. 10. 2022

Na podlagi drugega odstavka 114. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 97/10 in 21/18-ZNOrg in 117/22) ter za uresničevanje četrte alineje prvega odstavka 9. člena Zakona o rdečem križu Slovenije (Uradni list RS, št. 7/93 in 79/10), v soglasju s Strokovnim centrom Rdečega križa Slovenije za prvo pomoč, izdajam

PROGRAM

DOPOLNILNEGA USPOSABLJANJA ČLANOV IN PRIPADNIKOV ENOT ZA PRVO POMOČ ZA BOLNIČARJA PRVE POMOČI Z DODATNIMI ZNANJI

KAZALO

A SPLOŠNI DEL	3
1 IME PROGRAMA	3
2 UTEMELJITEV PROGRAMA	3
3 CILJNA SKUPINA	4
4 CILJ PROGRAMA	4
5 TRAJANJE PROGRAMA	4
6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA.....	4
7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM	5
8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU	5
9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	5
10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S PROGRAMOM	5
11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA	5
12 POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA.....	6
13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA	7
14 VIDEZ LISTINE	7
15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV	7
B POSEBNI DEL	8
16 PREDMETNIK.....	8
17 KATALOG ZNANJA	9
18 KONČNA DOLOČBA	11

A SPLOŠNI DEL

1 IME PROGRAMA

Program dopolnilnega usposabljanja članov in pripadnikov enot za prvo pomoč za bolničarja prve pomoči z dodatnimi znanji (v nadaljevanju program).

2 UTEMELJITEV PROGRAMA

Henry Dunant je leta 1859 spoznal, da je učinkovita prva pomoč takrat, ko je ta dobro organizirana (RKS, 2021). V sedanjem času, z razvojem tehnologije, je kakovost življenja boljša, vendar s seboj prinaša večja tveganja za nastanek nesreč (RKS, 2021).

IFRC (2021) navaja, da je prva pomoč takojšnja pomoč nenadoma obolelemu ali poškodovanemu do prihoda strokovne pomoči.

V skladu s petim odstavkom 3. člena Uredbe o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč, Uradni list RS, št. 92/07, 54/09, 23/11 in 27/16) prva pomoč obsega:

- dajanje prve pomoči poškodovanim in obolelim,
- pomoč pri izvajanju triaže,
- pomoč pri dekontaminaciji poškodovanih ali obolelih,
- sodelovanje pri prevozu in oskrbi lažje poškodovanih in obolelih
- ter pri izvajanju higiensko-epidemioloških ukrepov.

Prvo pomoč dajejo člani in pripadniki enot za prvo pomoč, ki so uspešno končali predpisane programe usposabljanja in prejeli potrdilo o usposobljenosti. Člani in pripadniki enot sodelujejo z ostalimi intervencijskimi službami v primeru naravnih in drugih nesreč. Ob tem se je potrebno zavedati, da so te lahko različnih razsežnosti, zato je potrebno opremiti člane in pripadnike s širšim naborom znanj in veščin, da bi lahko sodelovali pri nadaljnji oskrbi nenadoma obolelih in poškodovanih oseb. Hkrati se je potrebno zavedati dejstva, da nekatere strukture (primer: gasilci) prispejo med prvimi na kraj dogodka. Posledično izvajajo najnujnejše ukrepe prve pomoči do prihoda nujne medicinske pomoči. Zaradi okoliščin (teren, prisotnost nevarnih snovi, ipd.) navedeni nadaljujejo z izvajanjem nalog in aktivnosti, to je najprej poškodovanega/nenadoma obolelega strokovno oskrbeti in nato transportirati na lokacijo, kjer se nahaja služba nujne medicinske pomoči. Na podlagi navedenega ugotavljamo, da je potrebno navedene strukture opremiti z dodatnimi znanji in veščinami ter nadgraditi pridobljena znanja temeljnega usposabljanja članov in pripadnikov enot za prvo pomoč za bolničarja prve pomoči (št.: 604-16/2018-11 – DGZR, z dne 11. 12. 2020 in št. 604-7/2021-1 – DGZR, z dne 22. 1. 2021).

Gre za nov program. Z usposabljanjem po tem programu udeleženci prejmejo naziv »bolničar prve pomoči z dodatnimi znanji« ter dodatna specialna in strokovna znanja, spretnosti in veščine, ki jih potrebujejo za dajanje prve pomoči, to je za kakovostno zdravstveno oskrbo poškodovanih in nenadno obolelih v vsakdanjih in izrednih razmerah.

3 CILJNA SKUPINA

Program je namenjen članom in pripadnikom enot za prvo pomoč, ki so predhodno uspešno opravili Program temeljnega usposabljanja članov in pripadnikov enot za prvo pomoč za bolničarja prve pomoči (št.: 604-16/2018-11 – DGZR, z dne 11. 12. 2020 in št. 604-7/2021-1 – DGZR, z dne 22. 1. 2021).

Usposabljanje po tem programu se priporoča poklicnim in prostovoljnim gasilcem s specialnostjo bolničar.

4 CILJ PROGRAMA

Cilj programa je usposobiti udeležence za izvajanje dodatnih nalog enot prve pomoči ob naravnih in drugih nesrečah. Udeleženci se dodatno usposobijo za:

- sodelovanje pri transportu težje poškodovanih in obolelih,
- uporabo sodobnih pripomočkov pri oskrbi poškodovanih in obolelih,
- pomoč zdravstvenim delavcem ob velikih naravnih in drugih nesrečah,
- pomoč pri izvajanju zdravstvenega varstva na javnih prireditvah.

5 TRAJANJE PROGRAMA

Usposabljanje traja 15 pedagoških ur, od tega je pet ur namenjenih teoretičnemu delu in 10 ur praktičnemu usposabljanju.

Trajanje usposabljanja je načrtovano za skupino šestih udeležencev / na enega licenciranega predavatelja prve pomoči. Če je razmerje drugačno, se čas sorazmerno prilagodi tako, da lahko vsi udeleženci aktivno sodelujejo pri celotnem praktičnem delu.

6 OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Predavatelji sproti, med usposabljanjem, ustno s postavljanjem vprašanj in pogovorom preverjajo razumevanje snovi ter znanje udeležencev. Po potrebi izvedejo dodatne delavnice.

V primeru učenja s pomočjo oddaljenega dostopa mora udeleženec pridobljeno teoretično znanje o prvi pomoči dokazati na testu, ki ga izvede vodja usposabljanja pred pričetkom praktičnega usposabljanja.

Ocenjevanje znanja in veščin se izvede na koncu usposabljanja v obliki izpita, ki je sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela. Teoretični in praktični preizkus znanja trajata do največ dve pedagoški uri na kandidata, od tega je do ena ura namenjena preverjanju teoretičnega znanja in do ena ura preverjanju praktičnega znanja.

Pogoj za opravljanje izpita je obvezna udeležba na usposabljanju, udeleženec mora biti pri klasični izvedbi prisoten vsaj 80 odstotkov pedagoških ur na teoretičnem usposabljanju oziroma imeti uspešno opravljeno preverjanje v primeru učenja s pomočjo oddaljenega dostopa in 100 odstotkov ur na praktičnem delu usposabljanja.

Za izpit se pripravi predvidevanje posledic naravnih in drugih nesreč glede na lokalno ogroženost. Pripravijo se tudi listki s teoretičnimi in praktičnimi vprašanji. Test pripravi Strokovni center za prvo pomoč pri Rdečem križu Slovenije

Teoretični del izpita uspešno opravi udeleženec, ki doseže najmanj 70 odstotkov vseh mogočih točk.

Praktični del izpita se ocenjuje s preizkusom ravnanja ob poškodbi in nenadnem obolenju na primerih s seznama poškodb oziroma pol Strokovnega centra za prvo pomoč pri RKS (SC za PP RKS). Udeleženec uspešno opravi praktični del izpita, če uspešno oskrbi poškodbo, nenadno obolenje in pri tem doseže najmanj 70 odstotkov točk ocenjevalne pole. Udeleženec ne opravi izpita, če ne pozna temeljnih postopkov oživljanja z uporabo AED, ukrepov za zaustavitev hude krvavitve in pripomočkov za predihavanje ali ne zna namestiti nezavestne osebe v stabilni bočni položaj oziroma oskrbeti opekline.

Ocena na izpitu *je opravlil* ali *ni opravlil* in se zapiše na testno polo oziroma v zapisnik o izpitu.

Izpitno komisijo s sklepom imenuje Rdeči križ Slovenije skladno z internimi predpisi RKS.

Udeleženec, ki izpita ni opravlil, lahko k izpitu pristopi ponovno po poteku najmanj sedem dni od zadnjega neuspešnega opravljanja izpita.

7 POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Posebna pogoja vključitev v program sta:

- veljavno potrdilo o usposobljenosti za bolničarja prve pomoči,
- razporeditev na dolžnost v enoto Civilne zaščite ali prostovoljna včlanjenost v sestavi nevladne organizacije.

8 POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

V programu niso predpisani pogoji za napredovanje, razen v primeru pridobivanja teoretičnega znanja o prvi pomoči s pomočjo oddaljenega dostopa, ko je pogoj za pristop k praktičnemu usposabljanju uspešno opravljeno preverjanje pridobljenega teoretičnega znanja.

9 POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

Udeleženec program uspešno zaključi z opravljenim izpitom po koncu usposabljanja.

10 KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI S PROGRAMOM

Udeleženec po končanem usposabljanju pridobi dodatna specialna in strokovna znanja, spretnosti in veščine, ki jih potrebuje za samostojno dajanje prve pomoči.

Udeleženec prejme » naziv »bolničar prve pomoči z dodatnimi znanji«.

11 ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Izvajalec usposabljanja je Rdeči križ Slovenije, ki ima javno pooblastilo za organiziranje in izvajanje usposabljanja enot za prvo pomoč ter usposabljanje osebja za opravljanje nalog, ki jih

določajo ženevske konvencije (9. člen Zakona o Rdečem križu Slovenije, Uradni list RS, št. 7/93 in 79/10).

Organizator usposabljanja je RKS, ki mora zagotoviti ustrezne pogoje za predhodno pripravo udeležencev (ustrezna literatura, priporočena e-učilnica) ter za izvedbo teoretičnega in praktičnega usposabljanja.

Usposabljanje je organizirano v obliki tečaja, ki je razdeljen na teoretični in praktični del. Teoretični del usposabljanja se lahko izvede klasično (v učilnici) ali pa deloma oziroma v celoti s pomočjo oddaljenega dostopa. Na usposabljanju naj bo dan poudarek osvežitvi oziroma dopolnitvi teoretičnega znanja in praktičnemu delu.

V primeru klasičnega (frontalnega) usposabljanja je treba upoštevati kapaciteto učilnice ter andragoško – pedagoška načela. V primeru usposabljanja s pomočjo oddaljenega dostopa, prejme udeleženec od organizatorja usposabljanja uporabniško ime in geslo za dostop v e-učilnico.

Pri praktičnem usposabljanju se udeleženci razdelijo v skupine z največ šest udeleženci na predavatelja.

Prisotnost udeležencev na teoretičnem in praktičnem delu usposabljanja se preverja in evidentira. Prisotnost preverja izvajalec usposabljanja. Evidenca prisotnosti je obvezna priloga zapisnika o izpitu.

Predavatelji in inštruktorji naj pri usposabljanju, skladno s cilji programa, uporabljajo metode, oblike in sredstva za izobraževanje odraslih.

Minimalni pogoji za izvedbo so: ustrezno velik prostor, miza, stoli, računalnik in projektor.

Učne pripomočke za izvedbo praktičnega usposabljanja zagotovi izvajalec usposabljanja, in sicer:

- model za učenje temeljnih postopkov oživljanja: dojenček, otrok, odrasli,
- učni avtomatski eksterni defibrilator (AED),
- prikazna pakiranja zdravil (Epipen, itn.),
- medicinski material (nosila, itn.),
- sanitetni material (razkužila, rokavice, odeje, itn.),
- drugi material (improvizacijska sredstva).

Stroške usposabljanja in prehrane ter nadomestila za plače in potne stroške udeležencem iz ekip prve pomoči, ki so namenjene delovanju na vsem območju države, krije Uprava RS za zaščito in reševanje.

Stroške usposabljanja pripadnikov oziroma članov drugih reševalnih enot in služb krije ustanovitelj.

Stroške usposabljanja in prehrane ter nadomestila za plače in potne stroške udeležencem iz ekip prve pomoči občin, gospodarskih družb, zavodov in drugih organizacij krijejo občine oziroma gospodarske družbe, zavodi ali druge organizacije (ustanovitelj), ki so udeležence napotile na usposabljanje.

12 POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA

Pri izvedbi programa ni posebnosti.

13 IZOBRAZBA, ZNANJE, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Usposabljanje lahko izvajajo osebe, ki so po poklicu zdravstveni delavci in imajo najmanj V. stopnjo izobrazbe ter veljavno licenco predavatelja SC za PP RKS za predavatelje prve pomoči.

14 VIDEZ LISTINE

Listina ima obliko izkaznice z nazivom »bolničar prve pomoči z dodatnimi znanji«.

Udeleženec, ki je uspešno opravil usposabljanje po tem programu, dobi izkaznico z nazivom »bolničar prve pomoči z dodatnimi znanji«.

Udeleženec, ki izpita ne opravi uspešno, dobi potrdilo o udeležbi na usposabljanju.

Listino izda Rdeči križ Slovenije, ki vodi tudi zbirke podatkov o udeležencih.

15 AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa:

- Eva Pogačar, dr. med., spec. anest., Rdeči križ Slovenije,
- Željko Malić, dipl. zn., Rdeči križ Slovenije,
- mag. Zdenka Krese, strokovna sodelavka Uprave RS za zaščito in reševanje,
- Olga Andrejek, Uprava RS za zaščito in reševanje.

B POSEBNI DEL**16 PREDMETNIK**

Zap. št.	VSEBINA	Število pedagoških ur		
		P	V	Skupaj
1.	Nevarnost pri delu	20'	-	20'
2.	Ponovitev in nadgradnja: Temeljni postopki oživljanja odraslih Temeljni postopki oživljanja otrok in dojenčkov Uporaba zunanjega avtomatskega defibrilatorja (AED) Tujki v dihalih Temeljni postopki oživljanja (TPO) v posebnih okoliščinah (npr. epidemije...)	1	3	4
3.	Pripomočki za imobilizacijo (vakuumske opornice in opornice v roli)	15'	1h 10'	1h 25'
4.	Pripomočki za imobilizacijo in transport (KED; klasična, zajemalna in koritasta nosila)	15'	1h 30'	2
5.	Uporaba kisika, sistem za dovajanje kisika	20'	30'	1h 05'
6.	Pripomočki za predihavanje – dihalni balon s kompletom mask, maska s filtrom za predihavanje Ustno – žrelni tubusi	15'	1	1h 15'
7.	Pripomočki za oskrbo opeklin	25'	20'	1
8.	Reševanje visečega in scenarij oskrbe visečega in drugih poškodovancev/obolelih	1	1	2
9.	Porod na terenu	25'	1	1h 25'
	Skupaj:	5	10	15

17 KATALOG ZNANJA

Katalog znanja vsebuje ime predmeta oziroma vsebine, splošne cilje, predmetno specifične kompetence in operativne cilje. Operativni cilji določajo informativne in formativne cilje.

Predmet ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standard) Udeleženec:	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije) Udeleženec:
Nevarnost pri delu	opiše: <ul style="list-style-type: none"> – nevarnosti pri vsakdanjem delu in v primeru naravnih in drugih nesreč; 	<ul style="list-style-type: none"> – prepozna nevarnosti pri delu ter pravilno uporablja osebno zaščitno in varovalno opremo, – pozna higienske in epidemiološke ukrepe za preprečevanje tveganja za nastanek okužb, – v primeru nevarnosti ustrezno ukrepa in sodeluje z ostalimi intervencijskimi službami oziroma le – te obvesti, – naloge in aktivnosti izvaja varno;
Ponovitev in nadgradnja: Temeljni postopki oživljanja odraslih Temeljni postopki oživljanja otrok in dojenčkov Uporaba zunanjega avtomatskega defibrilatorja (AED) Tujki v dihalih Temeljni postopki oživljanja (TPO) v posebnih okoliščinah (npr. epidemije...)	opiše: <ul style="list-style-type: none"> – temeljne postopke oživljanja dojenčka, otroka in odraslega z uporabo AED-ja, – temeljne postopke oživljanja utopljenca, – ukrepe pri zaporah dihalne poti s tujkom, – posebnosti TPO v posebnih okoliščinah, npr., epidemija; 	<ul style="list-style-type: none"> – izvaja temeljne postopke oživljanja pri dojenčku, otroku in odraslem z uporabo AED, – uporablja AED, – izvaja ukrepe pri zapori dihalne poti s tujkom, – izvaja TPO v primeru posebnih okoliščin;
Pripomočki za imobilizacijo (vakuumske opornice in	opiše: <ul style="list-style-type: none"> – uporabo pripomočkov za 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno uporablja pripomočke za imobilizacijo,

opornice v roli)	imobilizacijo in njihovo rabo, <ul style="list-style-type: none"> – metode dela s posameznimi pripomočki, – pristop in izvedbo aktivnosti po posameznih fazah imobilizacije, – transport poškodovane osebe; 	<ul style="list-style-type: none"> – pozna metode dela s posameznimi pripomočki, – pravilno pristopi in imobilizira poškodovano osebo, – pravilno transportira poškodovano osebo;
Pripomočki za imobilizacijo in transport (KED; klasična, zajemalna in koritasta nosila)	opiše: <ul style="list-style-type: none"> – uporabo pripomočkov za imobilizacijo in transport ter njihovo rabo – metode dela s posameznimi pripomočki – pristop in izvedbo imobilizacije po posameznih fazah ter v nadaljevanju transport osebe – transport osebe z uporabo različnih pripomočkov; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno uporablja pripomočke za imobilizacijo in transport – pozna metode dela s posameznimi pripomočki – pravilno pristopi, izvede imobilizacijo in transport osebe z uporabo različnih pripomočkov;
Uporaba kisika, sistem za dovajanje kisika	opiše: <ul style="list-style-type: none"> – uporabo sistema za dovajanje kisika, – metodo dela s posameznimi pripomočki; – razlike pri uporabi pripomočkov za različne skupine prebivalstva; 	<ul style="list-style-type: none"> – pravilno pripravi sistem za dovajanje kisika, – na podlagi prejetih navodil aplicira kisik; – pravilno pripravi pripomočke za dovajanje kisika pri različnih skupinah prebivalstva;
Pripomočki za predihavanje – dihalni balon s kompletom mask, maska s filtrom za predihavanje Ustno – žrelni tubusi	opiše: <ul style="list-style-type: none"> – sestavo kompleta za predihavanje osebe, – pripravo izvajalca, – procesno metodo dela; – uporabo ustno - žrelnega tubusa; – razlike pri uporabi pripomočkov za različne skupine 	zna: <ul style="list-style-type: none"> – pripraviti sistem za predihavanje osebe, – pravilno predihavati osebo; – pravilno vstaviti ustno – žrelni tubus; – pravilno pripraviti pripomočke za predihavanje različnih skupin prebivalstva;

	prebivalstva;	
Pripomočki za oskrbo opeklín	opiše: <ul style="list-style-type: none"> - oskrbo opeklinske rane, - pripravo izvajalca in pristop k opečeni osebi; 	<ul style="list-style-type: none"> - sodeluje kot član ekipe prve pomoči in pripadnik enote CZ pri oskrbi opeklinske rane, - pozna materiale, potrebne za oskrbo opeklinske rane, - skrbi za varnost sebe in poškodovane osebe;
Reševanje visečega in scenarij oskrbe visečega in drugih poškodovancev/obolelih	opiše: <ul style="list-style-type: none"> - pristop k visečemu, - oskrbo in nadaljnje ukrepanje; 	<ul style="list-style-type: none"> - sodeluje kot član ekipe prve pomoči in pripadnik enote CZ pri oskrbi visečega, - sodeluje z ostalimi intervencijskimi službami pri reševanju visečega, - deluje varno in v skladu s smernicami prve pomoči;
Porod na terenu	opiše: <ul style="list-style-type: none"> - pristop k ženi, ki rojeva; - oskrbo matere in novorojenca; 	<ul style="list-style-type: none"> - sodeluje kot član ekipe prve pomoči in pripadnik enote CZ pri oskrbi matere in novorojenca; - sodeluje s službo nujne medicinske pomoči; - deluje varno;
Preverjanje znanja (teoretični in praktični preizkus)	<ul style="list-style-type: none"> - opiše postopek dajanja prve pomoči poškodovanim in obolelim. 	<ul style="list-style-type: none"> - sodeluje kot član ekipe prve pomoči in pripadnik enote CZ pri dajanju prve pomoči poškodovanim in obolelim.

18 KONČNA DOLOČBA

Ta program začne veljati z dnem podpisa.

Strokovni center za prvo pomoč RKS je izdal sklep o potrditvi programa kot soglasje k temu programu. Soglasje Strokovnega centra RKS z dne 20. 9. 2022 je dodano v prilogi programa.

Marjan Šarec
minister